

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nova vojna nesreča Angležev.

Najnovejši telegram iz Londona poroča, da je čez Angleže prišla nova nesreča, prav velika in mnogopomenljiva katastrofa, ki bode ne le po Angleškem silno vse duhove razburila, nego tudi ves drug svet zopet na Angleže in njih sumnjivo in črivo velikost in malo vojno in diplomatično modrost opozorila in ogromno senzacijo delala.

Telegram namreč poroča, da je vodja angleške ekspedicije v Afganistanu, ta prouzročitelj angleške dolgotrajne afganske vojske in najboljši poznavalec onih krajev, polkovnik Cavagnari, kateri je zdaj imel diplomatično zastopati Anglijo v Kabulu, v glavnem mestu afganske vladavine, bil od Afganistanc z vsem svojim vojnim angleškim spremstvom 67 mož pobit in umorjen, potem ko se je obupno branil.

Uže prej ta dan predno je ta vest prišla, je Reuterjevo agentstvo iz Simle poročalo sledeče: Angleško poslaništvo v Kabulu je bilo od več afganistanskih polkov (regimentov) poprijeto z orožjem; afganski vojaci so terjali vojno plačo, ki je niso dobili. Spremstvo ali vojna družina angleškega poslaništva se brani. Podkralj indijski je takoj ukazal, da en del angleške vojske zasede Shutar-Gardan-sotesko. Roberts maršira proti Peiwar-soteski in proti Kabulu. Stewart je dobil ukaz Kandahar držati. Britanska vojska se pomnožuje. Po drugih virih se poroča, da afganistansko uporno ljudstvo podpira svoje vojake in je vzelo iz arsenalov vse orožje, ter potem s presilo obkolilo angleško poslaništvo. Emir afganistanski je sicer poslal jednega svojega generala Cavagnariju na pomoč, ali ta je bil smrtno ranjen. Emir je potem poslal svojega sina, ali ljudstvo se ni dalo pomiriti. Napad na angleško poslaništvo je trajal celo sredo naprej in naprej.

Tako se je prej poročalo 6. septembra. Telegram 8. sept. pa uže prinaša vest, da je strašna katastrofa zgodila se. Angleži niso mogli ob pravem času do Kabula primarširati, da bi svoje ljudi strašne smrti oteli.

Angleška Beaconsfieldova agresivna politika je uže triumfirala z vspehom svojim v Afganistanu, in s tem na volilce delovala pred novimi volitvami, ki se imajo v Angliji uže kmalu vršiti. Ali evo, nepričakovano krvav dogodek je Beaconsfieldu in angleškim konservativcem ves račun zmešal. Afganistanska vojska se zopet začne; politični vpliv te nove katastrofe, ki je Angleže zadela in njih vojne previdnosti zopet prav slabo spričevalo pred svetom dala, pak se denes niti ne da preračunati, tako velik bode.

Ruski listi o avstrijskih Slovanih.

Iz Petrograda 31. (19.) avg. [Izv. dop.]

O avstrijskih Slavjanih piše današnji „Novoje Vremja“: „V Avstriji veje nov, zdrav duh. Konservativno ministerstvo obeta podpirati „želenja Slavjanov.“ Na Češkem in Moravskem, na Galiskem in Kranjskem in na Štajerskem razvija in dviguje se narodno čuvstvo. Čehi zahtevajo narodno vseučilišče v Pragi, Moravci v Brnu, poleg tega pomoč iz državne blagajnice na pomnoženje srednjih šol na narodnej podlagi, udeležitev Čehov v administraciji in ravnopravnost češkega jezika z nemškim. Slovenci zahtevajo zjedinenje vseh kronovin, kder živi razdrobljeno slovensko pleme, v eno provincijo, ustanovljenje narodnih gimnazij. Iz teh prav zmernih (vesma skromnih) zahtev, je vidno, da ultranemška vlada je odrekala avstrijskim Slavjanom izpolnenje samih postavnih želj, želja učiti se. Izobraženje, sredstvo k dosegu politične sile in gmetnega blagostanja, bilo je v rokah samo Nemcev; Slavjani bili so prisiljeni ali ponemčiti, ali umstveno popačiti se. Avstrijski ministri so skrbeli najbolje za to, da bi Slavjani ostali na nizkeje kulturne stopinje, in so vsi sredstvi zakrivali jim dostop k srednjemu in višjemu izobraževanju. Pri mnogih državnih davkih je bilo njim težko, skoro nemogoče, zidati in vzdržavati na lastne troške srednje in višje šole. Umeje se torej, zakaj narodi prisiljeni boriti se za narodno eksistencijo, obračajo se zdaj najprej k slavjanskim ministrom s prosbo o razvitji narodnega izobraževanja. To je temeljni kamen, na katerem se vzdignejo s časom daljši uspehi avstrijskega slavjanstva.“

Časopis opisuje in obžaluje dalje razpor mej Poljaki in Rusini, ki služi le na korist nemške in židovske stranke in konča svoj uvodni članek z besedami: „Mi vidimo sedaj v novinah in v političnih predstavljajih Čehov, Moravcev in Slovencev ne samo teoretična storiljenja (želenja) k solidarnosti, a uže javno občnost dejanja in borbe; samo rusinsko-poljski razpor ovira okrepljenje solidarnosti, prinaša neslogo (razjedinjenje) v tabor naravnih zaveznikov.“

Tako piše najbolje razširjeni ruski list. Čitatelji bodo morda vprašali, zakaj sem te besede navel, ker zahtevanja in želenja avstrijskih Slavjanov vsak Slovenec dobro pozna? To je res, ali vedeti morati, da mi Slovenci nijsmo do sedaj bili „kaj si bodi“ v ruskih očeh; Rusi so dobro poznali Bolgare, Srbe, Črnogorce, o Slovincih nijsmo vedeli — na svojo sramoto in našo žalost — do zadnjega časa ni kako se imenujemo, ni kje živimo.

Imel sem priložnost razkladati visokoučenemu gospodu, ki zaseda vidno mesto v ruskem občinstvu in literaturi, naše pravo ime, naše kraje, naše razmere in zahteve. Kake nenatančnosti in nevednosti si moral o nas čitati, če so Rusi o nas pisali, kar se je sicer prav redko zgodilo. Pri literarnih Rusih se imenujemo „Horutanci“ (Gorotani) in naše število je skrženo na en milijon. Naša literatura jim je znana le po „frižinskih spomenikih“, po Dalmatinu in k večjemu Vodniku. Še tedni sem moral brati v „Filologiškem Vestniku“ (Veronež, za mesec julij), kjer se tiskajo prepodavanja umrlega univerzitetnega profesorja Grigoroviča, da mi „Horutani“ nimamo prav nobene slovesnosti in nas dalje ne omenja, mej tem ko prav obširno razpravlja literaturo Bolgarov. Še celo učeni Pipin, ki je izdal iz nova svojo obširno knjigo o slavjanskih literaturah, je posvetil nam „Slovincem“ le malo prostora; kar je tam natiskanega, vzeto je večinoma le površno iz Čop-Safaříkove knjige. Marsikateri Slovenec bi mu bil gotovo rad pomagal pri sestavljanji, če bi bil g. profesor le vprašal.

To moramo tembolj obžalovati, ker dela bivšega univerznega profesorja se odlikujejo z nenavadno redko natančnostjo in hladnokrvnostjo. On slovi kot zmerni zapadnik *) pa se vendar veliko peča s slavjanstvom, razbiraje posebno njegovo kulturno stran. Poslednji njegovi spisi, priobčeni v „Vestniku Evrope“, obdelujejo „panslavizem“. Prvi spis o političnem panslavizmu je uže dokončan, drugega o literarnem se je pojavilo do sedaj komaj troje člankov. Ruski listi so jih z velikim veseljem pozdravili in jako mnogo govorili o njih. Tudi inostranski listi so razbirali te spise, in jaz mislim tudi Slovence bi zanimali, ako bi vam jih razložil na kratko. (Izvolite. Ur.)

Z zgodovino avstrijskega slavjanstva se peča zadnje čase tudi profesor varšavskega vseučilišča, Pervolf. On piše v mesečni list „Ruskaja reč“, a njegove članke je rusko novinarstvo do zdaj popolnoma ignoriralo.

V zadnjem listu je Pervolf našega Kopitarja v političnem obziru vendar le — po mojemu mnenju — preveč obdelal. Pervolf je rodem Čeh, in ne more pozabiti, da je bil Kopitar nasprotnik Čeha Hanke, velikanskega falsifikatorja, kakor ga imenuje profesor Lamanjskij v novejši kritiki o „staročeških spomenikih“. Nijsem Bog vé kako učen literator, a pri vsem tem me zadnja razprava Lamanjskega neizmerno interesuje; ob svojem času,

*) Zapadnikom so naproti postavljeni tako nazvani slavjano-fili ali „kvasni patrijoti“. „Kvas“ je prava narodna ruska pijača iz vode, rži, jabeljk in drugega sadja; skoro kakor naš „hruškovec“.

kadar bode spis končan, napišem vam glavne misli in dovode; Kopitar ne igra tam male role.

No, jaz sem kar v literaturo zašel, če ravno sem hotel le povedati, da ruski žurnalisti niso posebni znatoki naših avstrijsko-slavjanskih razmer. Za to me veseli omenjeni članek „Nov. Vr.“, ki je tako odkrito in moško se potegnil za nas Slovence. Ta članek je pa tudi tih odgovor večnemu kameleonu „Golosu“. Zadnji vtorek (26/14 avgusta) je namreč „Golos“ prinesel tudi članek o zahtevah avstrijskih Slavjanov, v katerem nas Slovence imenuje „Slovake“, živče na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem, in imenuje naše zahteve — posebno uvedanje slovenskega jezika v šole, v urad in na železnicah neresne (neserjozne)! Jaz sem komaj s svojim otem verjel, čitaje tako grдост v listu Krajevskega, bivšega členu „slavjanskega komiteta“. Če bi kaj takega čital v „Molvi“ nekdanjih „Birzevih Vedomostih“, ki nehe in nij hotela nič vedeti o neruskih Slavjanih, in ki je za to priljubljena pri tukajšnjih Nemcih, smejal bi se in molčal, a da so se dunajski židje v „Golos“ preselili, to mi je bilo neznosno. Moralo se je na to opozoriti „Novoje Vremja“, in tam nabajate odgovor „Golosu“, če tudinj naravnost njemu adresovan. Zadnje čase se v „Nov. Vr.“ sploh večkrat omenjajo Slovenci in sicer vsakokrat prav veščno; opomba o slovenskih pisateljicah, Josipini Turnogradskej in Pesjakovej Lujizi me je iznenadila. Tudi naša krajevna imena se pravilno pišejo, in nij nemških spak z ruskim pravopisom. Se vé, tudi na to moralo se je „Nov. Vr.“ opomniti. Le ene stvari ne morem mu odpustiti, namreč neko koketničanje z našimi „irredentovci“. Pač ne pomisli, da vsi uspehi „irredentovcev“ gredo na škodo pri morskih Slovencev. No ruski list dela tukaj „visoko“ politiko. —

Črnogorski knez Nikolaj Njeguš — cesarjev gost.

Z Dunaja 4. sept. [Izv. dop.]

Viteški knez Črnogore došel je vtorek zvečer na Dunaj. Njegov sprejem je bil vrlo sijajen. Južni kolodvor bil je na Dunaji, kakor je to le ob najbolj svečanostnih prilikah navada, razsvitljen in to na čast knezu črnogorskemu. Peroni in stopnice bili so z dragocenimi preprogami pokriti. Na stotine in stotine elegantnega in družega ljudstva zbralo se je uže poprej, nego je došel brzovlak z imenitnim gostom našega vladarja, na kolodvoru. Največ mej temi bilo je se ve da Jugoslovancov; množ sivobradatih in mladih, gospij in gospic in tudi ne veliko število dijakov. Vse je radovedno pričakovalo junaškega pobjeditelja Turkov, prvega junaka, ki jih ima sedanja zgodovina jugoslovanskega osvobojenja izpod turškega iga.

Leta 1873 baval se je knez črnogorski tudi na Dunaji. Takrat nij obračal toliko pozornosti nase. Bil je takrat še podložen knez Turčije in njegovih lastnostij nij še poznal takrat nemški svet.

Sedaj je situacija pač drugačna!

Nikolaj I., knez črnogorskih viteških sokolov, je po berlinskem kongresu priznan kot samovladar, ter sprejet je bil v krog vladarjev.

Kar je židovska druhal napenjala žile, pred svetom ogrditi vrle Črnogorce, ponižati junaškega kneza, vse nij izdalo nič.

Zgodovina ima svoj tok in zastoj se jej stavijo zapreke. Črnogorsko junaštvo stoji pred svetom kot nijednega sedaj živečih narodov, in viteškega Nikolaja slava predrla je vse zide sovražnikov Jugoslovanstva.

Kneza Nikolaja pak ne dičijo samo lastnosti bojevitiga osobno junaškega vojaka, temveč tudi vrle lastnosti dobrega vladarja, ki je kot mili otec svojim sokolom. A kar ga postavlja nad vse vladarje, to je poetiški pegaz, pesniška nadarjenost, ki je rodovini Njegušev sploh lastna. Nikolajev: „Onam' onamo“ — viteški zbor, peva ves jugoslovanski rod, in kdo nij občudoval krasne pesni: „Moru“, ki jo je zložil knez, ko je, predvrši turško silo, prišel na morje! (Obe pesni sta bili tudi prestavljeni na nemško ter natisnjeni v nemških beletrističnih listih).

In ta junak je sedaj našega cesarja gost na Dunaji!

Sijajen sprejem na dunajskem dvoru je znak, kako osobno čisla naš presvitli vladar najslavnejšega jugoslovanskega junaka.

Cesar je poslal svojega adjutanta in slavnega generala Maroičiča na Dunaj, ki sta imela kneza sprejeti. Pozdravit ga je tudi prišel nižje-avstrijski namestnik baron Eybisfeld, policijski prezident vitez Marks, c. kr. komisar Rohrweck, kot zastopnik južne železnice vladni svetovalec vitez Pretzner, mnogo generalov, srbskih velikašev itd.

Namestnik baron Conrad pozdravil je kneza v nemškem jeziku, knez odgovoril mu je francoski, konverzacija bila je potem v francoskem jeziku. Na to pozdravil je kneza fcm. Maroičič s posebnim povdarkom, da ga je Nj. Veličanstvo cesar sam poslal, da kneza v njega imenu pozdravi; slednjič je tudi policijski prezident vitez Marks v posebnem nagovoru pozdravil kneza. Ta je v najprisrčnejšem naglasu vsacemu odgovoril ter vsacemu tudi krepko podal roko. Bil se je tudi odkril, katera čast smatra se pri Črnogorcih za največjo.

Ko je knez došel do stopnic, sprejeli so ga gromoviti dolgo trajajoči „živio!“-in „slava!“-klici. Knez je bil vidno iznenaden s to ovacijo. Smehljaje zahvaljeval se je s čepico v rokah navdušenej, vedno viharneje pozdravljajoč množici. Same navdušenosti videl si iskre oči, prijetno razjarena lica.

Ko je knez sedel v prvo cesarsko kočijo, ravno tako njegova adjutanta Sava Plamenac in Sava Petrovič, v drugo doneli so mu živahni „živio!“-klici zunaj kolodvora. Fcm. Maroičič se je prav srčno veselil nad lepo ovacijo. Peljal se je knez v cesarski dvor, kjer so mu od cesarja samega odločene sobane za stanovanje. Cesar je tudi posebno naročil, da se imajo sobane, kjer bode knez Nikolaj in njegovo spremstvo stanovalo, z jugoslovanskimi dragocenimi podobami in slikami okinčati.

Denes odpeljal se je knez z dvornim vlakom v spremstvu nadvojvode Lud. Viktora v Bruk na Lajti, kjer biva sedaj cesar pri velikih vojaških vajah. O 5. uri je bil Nikiti na čast velik obed, vsi oficirji so morali o tej priliki priti v velikej paradi.

Knez in njegova spremljevalca so v krasnej črnogorskej narodnej noši, vse z zlatom opletenej in z dragocenostmi okinčanej. Nikolaj je leta 1841 rojen, je prav krepke srednje velike zasedene postave; koraka krepko, samosvestno; kot alem-kamen iskrijo se mu oči; gosta črna brada povišuje njega

lepoto, zelo prijazno lice dela neopisljivo dobrodejen vtis.

Žena mu je kneginja Milena; porodila mu je uže šest hčera in jednega sina — naslednika.

Posebno še moram omeniti, da je ta sijajen sprejem črnogorskega kneza celo Dunajčane iznenadil. Ko sem bil na kolodvoru pri sprejemu, slišali so se tudi prav živahni „hoch!“-klici. Koder se knez vozi, vse se mu odkriva — sploh, vidi se prav lepo, da židovske psovke na Črnogorce in njih kneza se Dunajčanov prav nič nijso prijele.

In to smatram zmirom za dobro znamenje!

Uže vest, da pride knez črnogorski na Dunaj, bila je vsem tukajšnjim listom povod, v uvodnih člankih razglabavati in pretresavati političko stran prihoda vladarja Črnogore na avstrijski dvor.

Jedni so trdili, da se smatra ta knežev pohod za popolno zmago Andrassyjeve politike; da je upliv ruski na Črnogoro uničen; da se odslej ne bode več ruska sila osmelila vladarju Črnogore dobrih svetov dajati in tako dalje!!

Javkati je pa tudi začela ta židovska ustavoverna golazen, kako daleč je prišlo z Avstrijo, da pri knezu črnogorskem išče prijateljstva, ki bi za Avstrijo moralo Bog ve kakih hudih nasledkov biti. Mrzlično tarnanje in javkanje porodilo je v buticah nemških časnikarjev tudi mnogo psov, hotelo prouzročiti novega mrzenja na heroični črnogorski narod in njega viteškega vladarja.

Predaleč bi vodilo takovo opisavanje duhovornih židovskih politikov šemastih proizvodov, omeniti mi je le to, kar more istinito politične važnosti ta knežev pohod imeti.

Vladar Črnogore hotel je najprvo avstrijskemu cesarju zahvalo izreči za dobrovoljno podpiranje teženj črnogorskega naroda v poslednjih letih. Kar so junaci črnogorski krvavo priborili, to je bilo potrjeno stoprav na berlinskem kongresu. In tu je baje grof Andrassy podpiral Črnogorce.

Da je črnogorskemu knezu na tem ležeče v dobrih razmerah v novo ustvarjenem položaji z Avstrijo živeti, je prav kazno. Saj vendar še nij Črnogora ustvarjena, kot jo je hotel ustvariti Nikolaj; v obližji še ima divje Arnavte, ki so Črnej gori sovražni, kakor so to tudi Avstriji. Ukrotenje tega gorskega naroda morda pripade Črnogorcem. Tako želi morda Avstrija sama, kar bode za njen razvoj na jugu menda več koristi, nego da italijanski ali koji drugi pustolovni agenti pripravljajo zemljo albansko za italijanski požirek.

Tudi še nij rešeno mejno vprašanje zaradi Gusinja in Plave; to pitanje misli črnogorski knez le s porazumom in podporo Avstrije ugodno rešiti in to vprašanje je za Črnogoro zelo važno.

In sedaj, ko se ima od avstrijske armade v malo dneh — kakor trde oficirji — Novi pazar posesti, smatral je knez Nikolaj za najugodnejši čas, da izreče svoje želje na avstrijskem dvoru.

Da je avstrijskim dvornim krogom in razumnim politikom avstrijskim ta pohod vladike črnogorskega zelo dobro došel, zatrjuje se od mnogih strani.

Ker je Avstriji na berlinskem kongresu pripal važen in težaven nalog, napraviti mir v južnih turških provincijah, in ker so Avstrije interesi res velevažni na balkanskem

polnotoku, razume se ob sebi, da se v taci odnosaji smatra zveza s Črnogoro za zelo važno. Saj je znano iz bivšega leta, kako korektno je postopal knez črnogorski napram turškim begunom, ki so prej Avstrijce klali ali potem pred kaznijo bežali v Črnogoro. To korektno ravnanje črnogorskega kneza bilo je za Avstrijo velike vrednosti, timveče mora biti sedaj, ko ima naš armadni oddelek tudi kos najtežavnejšega dela.

Zveza Avstrije s Črnogoro smatra se za gotovo.

Da bi pak bil Nikolaj s tem pohodom na avstrijskem dvoru res misli imel, Rusiji nehvaležen postati, je budalasta judovsko-nemška domišljija, ki misli, da prijateljstvo Avstrije mora knezu sovražstvo Rusije pomeniti. Zlobna nemška fantazija si menda v svojej borniranosti vendar ne domišljuje, da Avstrija pomeni smrtni sovražnik Rusije; naj vendar ozre se v statistiko, da je Slovanov lepa večina v Avstriji in tudi razumnih Nemcev, ki hoté le prijateljstva z Rusijo, prijateljstva južno slovanskih kneževin pa še posebe. In da je naklonjenost dveh mogočnih prijateljev Črnej gori v sedanjem položaji veče koristi, nego jednega, tega si „N. Fr. Pr.“ ali „Deutsche Zeitung“ in drugi seveda ne morejo tolmačiti.

P.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. septembra.

Državni zbor, pravijo, da se snide 25. t. m. „Mont. Revue“ poroča, da bode precej predložen državni proračun za 1880. leto; dalje bodo predložene davkovske reforme, ki imajo deficit pokriti, zlasti osebni dohodninski davek; potlej bode predložena bramborska ali vojaška postava, postava o izpremembi legalizacijske prisiljenosti, postava zoper oderuhe itd.

Naša **cesarska** hiša bode praznovala svatovščino. Španjski kralj Alfonso je snubil nadvojvodinjo Marijo Kristino, hčer ranjcega nadvojvode Karla Ferdinanda in nadvojvodinje Elizabete. Cesar je kot glava cesarske rodbine dovolil to ženitev.

Včeraj 8. septembra je imela naša vojska, ki bode **Novi pazir** zasedla, čez mejo iti. Fm. Würtemberg je šel iz Sarajeva v Čajnico, da sam vodstvo vmarširanja prevzame.

Vnanje države.

O najvažnejšem dnevnem dogodku vnanje politike govorimo denes ob kratkem v prvem članku.

Iz **Carigrada** se javlja: Savfet paša je avstrijskemu poslaniku rekel, da je porta Husni-paši izrekoma ukazala avstrijsko vojsko pri vmarširanju v Novopazarski okraj podpirati in spremljati, da pokaže popolno sporazumljenost Turčije z Avstro-Ogersko. Tudi družim turškim oblastim v Novo-pazarskem okraji je sultan ponovil ukaz, avstrijsko vojsko podpirati kadar pride.

Grški komisarji so 6. t. m. odbili turško deklaracijo kot nezadostno in so odločno terjali naj Turčija pové, ali hoče ali neče izpolniti člen trinajsti berlinskega protokola.

Mej tem pa se grška vlada pridno obožuje na suhem in na morji. Iz Janine pa poročajo, da je tudi Turčija na boj z Grki pripravljena ker ima v Epiru in Tesaliji 34 bataljonov redne vojske, pa še 12 taborjev Albancev.

Italijanski listi še niso nehali pisati o brošuri polkovnika Haymerla „Italicae res.“ Riforma pravi: „V Evropi je jedna Italija in jedno kraljestvo Italija, prvo je naredila natura, drugo je naredilo orožje in diplomacija.“

Dopisi.

Iz Škofje Loke 5. sept. [Izv. dopis.] Na dan rojstvenega dneva Njega Velikanstva je napravila tukajšnja požarna straža slavnosten večer s tombolo v gostilnici na Štemarjih. Poslopje in dvorana so bili s cesarskimi in narodnimi zastavami olepšani, in čeravno je dež neusmiljeno lil, zbrala se je bila mnogobrojna družina, ter se dobro zabavala celi večer. Obilen obisk in pa primerna velik dohodek pri tomboli je dokaz, da si požarna straža pridobiva vedno več prijateljev mej našim prebivalstvom, in marsikdo, ki ga prej nismo nahajali pri veselicah tega društva, je prišel 18. avg., vesel se, da je požarna bramba nehala biti ognjišče agitacije in strasti proti lastnej krvi, da vedno bolj spoznava svoj pravi, lepi namen: braniti dom in življenje bližnjega proti sovražnemu ognju. V to svrhu jej kličemo: Le tako dalje naprej!

Čitalnica naša je tudi mislila prirediti veselico v slavo rojstvenega dneva Njega Velikanstva, a nedodelan nov gledališk oder jo je prisilil, odložiti besedo na 31. t. m. Mnogo odličnega občinstva se je bilo zbralo na ta dan v čitalniških prostorih pri „kroni“. Prva točka je bilo petje; čveterospev pod vodstvom g. učitelja L. je izvršil svojo nalogo izvrstno.

Krepki in čisti glasovi pevcev in lepe melodije so segale vsacemu do srca; burno ploskanje je sledilo vsakej pesni, posebno pa črnogorske: „Onamo“... ki se je morala ponavljati. Pelo se je nadalje: Tijo noči, Slovo, po dovršenem programu „U boj!“ — vse nepričakovano dobro. — Druga točka programa je bila dramatična predstava. Igrali so naši diletantje 2 burki: „Gluh mora biti“ in „Uskok“. Obilen plosk in občna pohvala je dokaz, da sta igri vrlo dopadli. Posebno moram omeniti gosposdičin F. in K., ki sta svoje vloge tako izvrstno igrali in pa zahvaliti se gospé Rieglerjevi iz Trsta, ki nas je očarala s svojim virtuosnim igranjem na glasoviru. Škoda, da je tako kmalu odšla.

Z eno besedo: bil je lep večer in Bog daj, da mu kmalu sledi drug. Videlo se je, da ima čitalnica dober živelj za svoj obstanek v sebi, da uživa simpatije v vseh krogih. Manjka jej le več takih aranžerjev in delavnih odbornikov, kot sta g. Gašperin in g. Bernard — in marsikak dolgočasen večer v našem mestu bode prešel prijetno v prostorih čitalniških, narodnej zavesti v Škofje Loke in čitalnici samej v prospeh in korist.

Z Dunaja 8. septembra. [Izv. dop.] Naši židovsko-ustavaški listi še vedno naprej prerešetavajo novo ministerstvo, ter branijo na vse kriplice ustavoverno stranko, katera se vé da živi samo še v njihovej domišljiji. Da se v tem „N. fr. Pr.“ najbolj odlikuje, umevno je samo ob sebi. Nedavno je ogerski list „Ellenör“ povedal temu listu poleg drugih resnic i to, da „stoji z eno nogo zunaj monarhije, z drugo pa tam, kjer se mu plača“. Denes pa mu bere „Pester Lloyd“ hude levite. Ta list, kakor znano, v ozkej zvezi z ogersko vlado in z ministerstvom vnanjih poslov, piše v polemičnem članku proti „Neue Freie Presse“ sledeče: „Ne, vsi ne umejemo stranke, ki se sama nulificira in mi ne umejemo časnikov, ki leto in dan kriče v diskantu strasti; vsi ne umejemo stranke, ki sama sebene umeje, in mine umejemo časnikov, ki razumejo le nerazum. Dajte nam vendar poduka, povejte nam ven-

dar, kaj ustavoverna stranka hoče? Ali vé to sama, ali vedo to njeni listi? Videli smo to stranko v dneh njene moči, ko je bila vlada na krmilu, ki je delovala v njenem duhu. Pa se je stranka mučila na vse kriplice, da bi to vlado vrgla; doslednosti tega čina pa se je astrašila ter zbežala pred ministerskimi portfelji, ki so se jej ponujali. Na vsak način je hotela biti opozicija in ker je z volilnega bojišča tepena vrnila se, ne more svoje pogibelji odpustiti ni vladi, ni volilcem, ni samej sebi, in kar besni, da je, če drugega ne, vsaj numerični pravni naslov na opozicijsko položeno izgubila. Ali gospoda, ki z občudovanja vrednim patosom deklamujejo, da je parlamentarizem v nevarnosti, ne pojme, da ga sami vedejo ad absurdum! Parlamentarizem je le mogoč, če je vlada parlamentarna; ako pa kaka stranka neče vladati, dokler ima večino, in ne pusti vladati, kadar je v opoziciji, potem zares najjednostavnejša parlamentarna načela po lici bije.“

To so ostre, a pravične besede, na katere se ne dá odgovoriti.

V ravno tako ostrem tonu piše o tej stranki „Moravska Orlice“, katera jej mej drugim očita, da je bil tisti „parteitag“ v Linci nič drugega, nego — beračenje za ostale ministerske stole. A krona, pravi ta list, se nikakor ne bode nagibala proti levici, proti ljudem, ki so v zadnjem času ščuvali jeden proti drugemu ter se zbänkrotovali vsled notranje gnjilobe in nenravnosti in katerih voditelji so izgubili popolno zaupanje krone.

Kakor vsako leto, praznovala se je i letos 7. septembra v Linci ljudska svečanost, spojena z razstavo. Posebno važnost je ta slavnost dobila s tem, da jo je cesar sam otvoril, ki je šel tja, spremljan od ministrov Taaffe in Falkenhayn.

Mislil sem vam denes pisati o tukajšnjih oficijoznih listih, mej katerimi je „Fremdenblatt“ v svojem genru skoraj tako neumen, kakor vaš „ljublanski butelj“. Ta list ne zna, kaj bi pisal, denes tako, jutri drugače, denes se zahvaljuje vladi, ki mu kruha daje, jutri pa zopet pred prejšnjo parlamentarno večino z repom miga. Stara „Presse“ se pa še vedno drgne ob nas in še vedno plačuje svoje lažnjive dopisnike. Habeant sibi!

Domače stvari.

— (Cesar) je daroval za pogorelce na Vrhniki 600 gold. iz svoje blagajnice.

— (Vojaško.) Kakor čujemo ostanejo óni 1876. leta h kranjskemu polku potrjeni v Ljubljani, leta 1877. in 78. potrjenih 150 mož gre v Livno, a óni 74. leta potrjeni pridejo domov na odpust.

— (Razpisani) sta dve korarski mesti pri ljubljanskej stolnej cerkvi.

— (Imenovanje.) Duhoven ljubljanske škofije Janez Janežič je imenovan za vojaškega kaplana drugega razreda v rezervi.

— (Predrzní tatovi.) Pretekli vtorek po noči so neznani tatovi ulomili v tobakarnico št. 29 na Korsi v Trstu, ter so ukradli cigar, tabaka in denarja, skupaj okolo 50 gl. vrednosti. Jeden je v naglici pustil mošnjico z nekoliko novci in nekimi pismi v štacuni; pisma so ovadila tatu in koj drugi dan so ga uže imeli organi javne varnosti v svojih pestéh. Za njim so ujeli tudi dozdevnega tovariša, kateri je prvemu do zdaj vedno zvesto pajdašil, kar je vzbudilo opravičeni sum, da sta hotela tudi smodke in tabak skupaj popuščiti in za

pograbljene novce si suha grla omočiti v kakej žganjariji.

— (O vcenitvi zemljišč zaradi uravnave zemljiščnega davka.) Avgusta meseca se je na Kranjskem vcenilo: A) zemljišč poljskega obdelovanja, in sicer: v cenitvenem okraju Črnomelj 10 občin z 20 074 parcelami; Postojna 6 občin z 9 481 parc.; mesto Ljubljana 8 občin s 5 492 parc., skup 24 občin s 35 048 parcelami. B) gozdov, in sicer: v cenitvenem okraju Novomesto v 22 občinah 17 918 oralov; Postojna v 17 občinah 4 981 oralov; mesto Ljubljana v 3 občinah 183 oralov. S tem je vcenitev zemljišč v našej deželi končana.

Razne vesti.

* (Črnogorski knez Nikolaj) je na posebno povabilo našega cesarja peljal se s posebnim vlakom 4. t. m. v Bruck na Muri. Na peronu so čakali kneza razni avstrijski dostojanstveniki. Na peronu zbrani Srbi so kneza sprejeli z navdušenimi živio-klici. Popoldne ob 3/4 je došel s spremstvom v Bruck, kjer ga je sprejel generalni adjutant cesarjev, baron Mondel v cesarja našega imenu. Pri sprejetju so bili navzoči vsi vojaški in civilni odličniki. Po mestu je bilo vse na nogah, da bi videli odličnega cesarjevega gosta. Knez se je peljal potem naravnost v grad, kjer ga je naš cesar pri vходу pričakoval. Popoldan ob 5. uri je bil pri cesarju obed, pri katerem je bil navzočen črnogorski knez s svojim spremstvom.

Dunajska borza 9. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	66	gld.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	"	75	"
Zlata renta . . .	79	"	75	"
1860 drž. posojilo . . .	123	"	25	"
Akcije narodne banke . . .	819	"	—	"
Kreditne akcije . . .	255	"	50	"
London . . .	117	"	70	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol . . .	9	"	33	"
C. kr. cekini . . .	5	"	59	"
Državne marke . . .	57	"	75	"

Solidna družina sprejema

2 ali 3 dijake

v stanovanje. Klavir imajo na razpolaganje. Natančneje se poizve na dunajski cesti št. 18 na dvorišču v I. nadstropju. (392—4)

Dražba

zemljišč iz zapuščine Jožeta Povše-ta in sicer:

velike senožeti blizu Viča, njive blizu Šmartna in njive v gornji Šiški se bode vršila dne 1. oktobra t. l. pri tukajšnji c. k. mestnej delegirani okrajnej sodnji dopoldne ob 9. uri. (418—1)

Doželna vinogradna in sadjerejska šola

na Slapu pri Vipavi, prične svojo novo šolsko leto s 1. novembrom; tudi se bode za to leto pozneje nekaj izpraznenih deželnih štipendij razpisalo.

Natančneje poročila se dobivajo pri podpisnem vodstvu. (417—1)

Vodstvo deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu.

Gospica

ali tudi mlada vdova do 30. leta, katera ima okolo 2000 gld. gotovine, ima lepo priložnost seznaniti in omočiti se po tem potu z 32letnim vdovcem, lepega gladkega lica in hvalevrednega značaja, velikim posestnikom v najkrajšem kraju Krasi. Molčanje se zagotovi. Ponudba s pridejano fotografijo naj se pošlje vsaj do 20. septembra pod: X. Y. Nr. 7777 poste restante Dutovlje, Sežana. (419)

Izuatelj in urednik Josip Jurčič.

9. septembra:
Tuscl.
Pri Monu: pl. Trüger iz Reke. — Apelin, Mucha, Hofman iz Trsta. — Frankenberg iz Dunaja. — Franke iz Celovca. — Reimer iz Dunaja. — Esterl iz Kočevja.
Pri Mateti: Zerkovitz Fischer iz Dunaja. — Šubarić iz Zagreba. — Welisch Fichy iz Dunaja.
Pri avstrijskem cesarju: Zaiser iz Trsta. Pri bavarskem dvoru: Pischhof iz Grada. Pri Lotoschnsky iz Trsta. — Stajer, Pavlič iz Idrije.

Roditelji! Oskrbniki!

Pri meni podpisanim dobite vsake velikosti in mere

obleke za dijake.

Tudi raznotere

obleke za otroke

prodajem jako v ceno.

M. Neumann,

(414—3)

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celji Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolejem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tadi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsaki osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15.75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(321—6)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.